

Spis Treści:

str.

1. Zasady działania i funkcje Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu:..	2
a) zasady ogólne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	
b) dwie funkcje Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,	
2. Umieszczanie w domach pomocy społecznej.....	3
3. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej:	5
• Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu;	6
• Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu;.....	6
• Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu,	8
• Dom Dziecka w Kaliszu;	9
• Centrum Interwencji Kryzysowej w Kaliszu;	11
4. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.....	13
5. Organizacja opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci.....	16
6. Pomoc w integracji ze środowiskiem osób opuszczających niektóre rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych, resocjalizacyjnych, zakłady dla nieletnich i rodziny zastępcze.....	17
7. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie	17
8. Praca socjalna.....	19
9. „Być albo nie być na rynku pracy” projekt współfinansowany z EFS.....	20
10. Klub Integracji Społecznej.....	22
11. Realizacja Prac społecznie użytecznych.....	25
12. Zasiłki i pomoc w naturze.....	26
13. Bezdomność.....	28
14. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami.....	29
15. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych;	31

1. Zasady działania i funkcje Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

a) Zasady ogólne pomocy społecznej.

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wkracza, więc w sytuację osób i rodzin przede wszystkim wtedy, gdy nie są one w stanie pokonać trudności życiowych we własnym zakresie bazując wyłącznie na własnych działaniach.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi Kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi (art.2 ust.2 Ustawy o pomocy społecznej).

b) Dwie funkcje Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu pełni od 1999r. dwie funkcje realizując zadania: **ośrodka pomocy społecznej** i **powiatowego centrum pomocy rodzinie**. Jest to istotne zagadnienie z punktu widzenia realizacji zadań oraz zaangażowania pracowników socjalnych w realizację tych zadań.

Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu. Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu są regulowane przede wszystkim przez ustawę z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.) i ustawę z dnia 27 sierpnia 1997r o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.z 2008r Nr 14 poz 92 z późn. zm.)

Wymagania kadrowe – proporcje zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy. Realizacja zadań gminy jest związana z wymogami kadrowymi, co zostało uregulowane w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, który zakłada, iż „ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców...”, co w przypadku gminy Kalisz, w 2009 roku zostało spełnione. Merytoryczne zadania gminy wypełnia Dział Pomocy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, który mieści się przy ul. Granicznej 1.

Pozostałe Działy: Specjalistycznej Pomocy Rodzinie i Dział Rehabilitacji wypełniające zadania powiatu oraz Dział Organizacyjno – Administracyjny i Dział Finansowo – Księgowy służące realizacji zadań zarówno gminy jak i powiatu mieszczą się przy ul. Obywatelskiej 4.

Kwalifikacje pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Nowoczesna pomoc społeczna, żeby była skuteczną i efektywną wymaga coraz liczniejszej i wysoko wykwalifikowanej kadry pracowników socjalnych. Wśród pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu 37 (tj. 67%) pracowników socjalnych to osoby z wykształceniem wyższym, 18 (tj. 33% ogółu pracowników socjalnych) ma ukończone policealne studium pracowników socjalnych. Ponadto 27 osoby tj. 49% pracowników socjalnych dodatkowo ukończyło studia podyplomowe lub kursy zawodowe uzyskując I stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny lub specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej.

2. Umieszczanie w domach pomocy społecznej

Prawne podstawy umieszczenia w domu pomocy społecznej. Zgodnie z *art. 54 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej* osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. W roku 2009 ogółem w domach pomocy społecznej przebywało 197 osób (skierowanych do dps po 01-01-2004r.): tj. w Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu przebywało 99 osób, natomiast 98 mieszkańców Kalisza przebywało w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów.

Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej. Za osoby umieszczone po 01 stycznia 2004 r. w myśl *art. 61 ust.1 ustawy o pomocy społecznej* obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

1. mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawy z dochodów dziecka – nie więcej niż 70%dochodu;
2. małżonek, zstępni przed wstępnymi;
3. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej;

Zgodnie z *art. 61 ust. 2 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej* **kwota, jaką wnosi gmina za pobyt osoby**, którą skierowała do domu pomocy społecznej stanowi różnicę między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez osoby o których mowa w pkt.1 i 2.

Osoby zobowiązane do ponoszenia opłat za pobyt w DPS członków rodzin.

Zgodnie z *art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej* z małżonkiem, zstępnymi przed wstępnymi mieszkańca domu ustala się wysokość wnoszonej przez nich opłaty za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej w drodze umowy.

Nie ponoszą opłaty za pobyt członków rodzin w DPS – osoby lub rodziny, których dochód jest poniżej 250 % kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej w przypadku osoby samotnie gospodarującej jest to kwota- 1.192,50zł(477 zł x 250%), a w przypadku rodziny - 877,50zł dochodu na osobę w rodzinie (351 zł x 250%).

W domach pomocy społecznej w 2009 roku przebywało 75 osób samotnych, które nie posiadały osób zobowiązanych do partycypacji w kosztach utrzymania

Ze 122 rodzin zobowiązanych do alimentacji, 40 rodzin partycypowało w kosztach utrzymania mieszkańców, przy czym tylko w dwóch przypadkach rodziny pokrywały pozostałą kwotę do pełnego kosztu utrzymania, pozostałe 82 osoby zobowiązane nie partycypowały w utrzymaniu mieszkańców, ponieważ dochody ich były poniżej 250% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej.

W związku z powyższym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu ponosił koszty pobytu w domach pomocy społecznej za 195 osób. W 2009r. wydatkowano na ten cel środki w wysokości 2.902.068,71 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2009r uzyskał dochód w wysokości 110.277,96 zł stanowiący partycypacje osób zobowiązanych do utrzymania mieszkańców DPS.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dopłaca do pobytu mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej. Dopłaty te są zróżnicowane, w zależności od typu domu i wysokości miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w poszczególnych DPS do których są kierowani mieszkańcy Kalisza.

Koszty miesięcznego utrzymania mieszkańca w Domach Pomocy Społecznej, w których byli umieszczeni mieszkańcy Kalisza.

DPS	Ilość osób	Miesięczny koszt pobytu jednego mieszkańca	Koszt poniesiony przez miasto Kalisz w skali roku
DPS Kalisz	99	2.427,62zł	1.278.826,97 zł
DPS Baszków	5	2.380,00zł	76.530,01 zł
DPS Pleszew	16	2.665,00zł	335.259,07 zł
DPS Fabianów	2	2.725,00 zł	25.141,54 zł
DPS Koło	2	2.590,00zł	35.507,72 zł
DPS Ostrów Wlkp.	7	1.916,60zł	89.282,50 zł
DPS Marszałki	8	2.335,00zł	135.213,48 zł
DPS Rożdżały	5	2.153,64zł	84.935,77 zł
DPS Kochłowy	1	2.385,00zł	2.631,10 zł
DPS Skęczniew	4	2.388,30zł	84.472,78 zł
DPS Chróscin Wieś	2	2.228,78zł	36.756,36 zł
DPS Zimnowoda	2	2.951,00zł	52.691,92 zł
DPS Lisków	15	2.309,54zł	213.410,27 zł
DPS Mielżyn	2	2.899,09zł	62.128,32 zł
DPS Psary	7	2.472,80zł	104.907,77 zł
DPS Kobyla Góra	6	2.535,00zł	98.932,69 zł

DPS Rzetnia	1	2.699,00zł	27.670,40 zł
DPS Jordanowo	1	2.256,69zł	17.005,20 zł
DPS Konin	1	2.380,00zł	25.205,92 zł
DPS Chlebno	1	2.147,02zł	20.326,40 zł
DPS Sieradz	1	2.140,19 zł	850,31 zł
DPS Wieleń	1	2.450,00 zł	8.987,80 zł
DPS Miechów	1	2.289,00zł	16.582,38 zł
DPS Osiek	1	2.615,00zł	12.825,99 zł
DPS Biskupice	3	1.877,43zł	39.778,83 zł
DPS Bełcze	1	2.477,99zł	8.290 zł
DPS Wielka Nieszawka	1	2.176,81 zł	4.360,75 zł
DPS Kluczbork	1	2.012,00 zł	3.556,46 zł

Źródło: dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu

3. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Organizacja pomocy społecznej w mieście Kaliszu. W miastach na prawach powiatu zadania pomocy społecznej zarówno gminne jak i powiatowe, własne i zlecone wykonują miejskie ośrodki pomocy społecznej (art. 110 i art. 112 Ustawy o pomocy społecznej). W mieście Kaliszu realizatorem tych zadań jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Obowiązek wykonywania zadań pomocy społecznej spoczywa na organach jednostek samorządu terytorialnego oraz na administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawami, co równocześnie wskazuje z jakiego źródła powinny być finansowane określone zadanie.

Jednostki organizacyjne pomocy społecznej w Kaliszu. W celu realizacji zadań pomocy społecznej Ustawa upoważnia jednostki samorządu terytorialnego do tworzenia innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, które działają i realizują zadania w poszczególnych obszarach społecznych. W mieście Kaliszu są to:

1. Dom Pomocy Społecznej, ul. Winiarska 26,
2. Dzienny Dom Pomocy Społecznej, ul. Cegielniana 6,
3. Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan”, ul. Widok 77,
4. Dom Dziecka, ul. Skarszewska 3,
5. Centrum Interwencji Kryzysowej, ul. Graniczna 1.

Zgodnie z art.112 ust.8 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej Prezydent Miasta Kalisza przy pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej sprawuje nadzór nad działalnością rodzinnej opieki zastępczej, ośrodków adopcyjno – opiekuńczych , jednostek specjalistycznego poradnictwa , w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo- wychowawczych i ośrodków interwencji kryzysowej.

Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Na terenie miasta Kalisza funkcjonuje jeden Dom Pomocy Społecznej, który mieści się przy ul. Winiarskiej 26. Położony jest w spokojnej dzielnicy miasta, a teren wokół domu pomocy społecznej umożliwia korzystanie z wypoczynku na świeżym powietrzu. Dom przeznaczony jest dla 180 osób przewlekle somatycznie chorych. Średnia wieku mieszkańca DPS w Kaliszu wynosiła ponad 79 lat.

W Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu przebywa 180 osób z czego:

- 34 podopiecznych to osoby leżące wymagające pomocy osób drugih,
- 67 mieszkańców porusza się przy pomocy osób drugih lub sprzętu rehabilitacyjnego,
- 79 mieszkańców porusza się samodzielnie,

Dom świadczy usługi w kierunku zaspokojenia potrzeb bytowych, opiekuńczych, wspomagających i duchowych w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańców. Dla swoich mieszkańców kaliski dom pomocy społecznej organizuje wiele imprez okolicznościowych i działań integracyjnych o charakterze kulturalnym (biesiady, ogniska, wyjazdy integracyjne do innych dps, wycieczki, udział w spektaklach teatralnych, seanse filmowe na terenie dps, wystawy prac artystów z dps). Prowadzone były również dla mieszkańców zajęcia w formie biblioterapii i muzykoterapii.

We wrześniu 2009r rozpoczęto remont pomieszczeń mieszkańców, a termin zakończenia prac zaplanowano na IV kwartał 2010 roku. Natomiast udało się zrealizować zadanie w postaci zamontowania w Domu Pomocy Społecznej nowoczesnej windy, która znacznie usprawnia funkcjonowanie zarówno mieszkańcom jak i personelowi domu.

Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem osób ubiegających się o umieszczenie w dps. Na miejsce w Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu na dzień **31.12.2009r oczekiwało 22 osoby.**

Ośrodki Wsparcia. Zgodnie z art. 51 ust. 1 oraz art.18 ust.1 pkt.5 ustawy o pomocy społecznej osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w ośrodku wsparcia.

Na terenie miasta Kalisza funkcjonują dwa ośrodki wsparcia, tj.:

- Dzienny Dom Pomocy Społecznej przy ul. Cegielnianej 6,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan” przy ul. Widok 77.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej jest placówką dziennego pobytu dla osób, które ze względu na wiek, stan zdrowia, sytuację życiową oraz warunki rodzinne nie są w stanie w stopniu wystarczającym sprostać niektórym potrzebom życiowym i samodzielnie, prawidłowo funkcjonować w swoim środowisku. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu dysponuje 110 miejscami, w 2009 roku w pełni wykorzystano potencjał instytucji, nie było żadnych wolnych miejsc. Z usług świadczonych przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej w 2009 roku skorzystało 128 - osób.

Zadania realizowane przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu. Do zadań realizowanych przez placówkę należy zapewnienie osobom starszym podstawowych usług opiekuńczych, podstawowej rehabilitacji, żywienia, dostępu do edukacji rozumianej jako działania utrzymujące sprawność intelektualną podopiecznych, rekreacja i dostęp do kultury, terapia zajęciowa oraz szeroko rozumiane poradnictwo i pomoc w rozwiązywaniu podstawowych problemów życiowych podopiecznych.

Budżet Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2009 roku. Dochody DDPS w Kaliszu

Budżet Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2009 roku				
Dochody DDPS w Kaliszu, w tym:				
Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie	opis
85203	0830	112.400,00zł	121.172,30,zł	wpływy z usług
	0750	5.400,00zł	6.400,00 zł	dochody z najmu i dzierżawy
	0970	2.380,00zł	2976,98 zł	Wpływy z różnych dochodów

Budżet Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2009 roku. Wydatki DDPS w Kaliszu

Budżet Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2009 roku				
Wydatki DDPS w Kaliszu, w tym:				
Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie	opis
85203	Zadania własne (Budżet Miasta)	655.180,00 zł	653.514,20 zł	Wynagrodzenia z pochodnymi i wydatki rzeczowe.
85295	3110	1.166,00zł	1.007,84zł	Prace społecznie użyteczne
85203	4010 Zadania gminy	2.625,00zł	2.588,54 zł	Dodatek dla pracownika socjalnego

Odpłatność za pobyt dzienny w DDPS w Kaliszu dla osoby samotnie gospodarującej

Dochód na osobę samotnie gospodarującą	Odpłatność ponoszona przez podopiecznego za pobyt w podstawowym zakresie
Do wysokości kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej do 477zł	Zwolniony z odpłatności
Powyżej kryterium dochodowego do 150% kryterium dochodowego 477zł do 715,50zł	3,60zł
Od 151% do 200% kryterium dochodowego Od 720,27zł do 954 zł	3,80zł
Od 201% do 250% kryterium dochodowego Od 958,77zł do 1.192,50zł	4,00zł

Od 251% do 300% kryterium dochodowego Od 1.192,27zł do 1.431zł	4,20zł
Od 301% do 350% kryterium dochodowego Od 1.435,77zł do 1.669,50zł	4,40zł
Od 351% do 400% kryterium dochodowego Od 1.674,27zł do 1.908zł	4,60zł
Powyżej 400% kryterium dochodowego powyżej 1.908zł	4,80zł
Kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej 477,-	

Odpłatność za pobyt dzienny w DDPS w Kaliszu dla osoby w rodzinie

Dochód na osobę w rodzinie	Odpłatność ponoszona przez podopiecznego za pobyt w podstawowym zakresie
Do wysokości kryterium dochodowego osoby w rodzinie - do 351,-	Zwolniony z odpłatności
Powyżej kryterium dochodowego do 150% kryterium dochodowego - od 351,- do 526,50zł	3,60zł
Od 151% do 200% kryterium dochodowego Od 530,01zł do 702,-	3,80zł
Od 201% do 250% kryterium dochodowego Od 705,51zł do 877,50zł	4,00zł
Od 251% do 300% kryterium dochodowego Od 881,01zł do 1.053,-	4,20zł
Od 301% do 350% kryterium dochodowego Od 1.056,51zł do 1.228,50zł	4,40zł
Od 351% do 400% kryterium dochodowego Od 1.232,01zł do 1.404,-	4,60zł
Powyżej 400% kryterium dochodowego powyżej 1.404,-	4,80zł
Kryterium dochodowe na osobę w rodzinie 351,-	

Środowiskowy Dom Samopomocy „TULIPAN” w Kaliszu.

Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu jest placówką dziennego pobytu dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, a także osób, których specyficzne zaburzenia rozwojowe uniemożliwiają pobyt w innego rodzaju placówkach. Osobom tym zapewnia się podstawowe świadczenia opiekuńczo - wychowawcze, rekreacyjne, rehabilitacyjne, a także posiłki. W ciągu 2009 roku z pomocy Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu skorzystało 48 osób, a na dzień 31.12.2009r liczba uczestników wynosiła 40 osób.

Odpłatność za pobyt w Środowiskowym Domu Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu.

Odpłatność za pobyt dzienny w ŚDS „Tulipan” ustalano na podstawie tabeli kryterium dochodowego. W związku z powyższym dochody ŚDS „Tulipan” w 2009 roku wyniosły 51 041,69zł.

Budżet Środowiskowego Domu Samopomocy „TULIPAN” w Kaliszu w 2009 roku. Dochody ŚDS „Tulipan” w Kaliszu.

Budżet Środowiskowego Domu Samopomocy „TULIPAN” w Kaliszu w 2009 roku				
Dochody ŚDS „Tulipan” w Kaliszu, w tym:				
Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie	opis
70005	0750	100,00zł	131,04zł	Dochody z najmu
85203	0750	1.200,00zł	1.166,04zł	Dochody z najmu
	0970	0zł	191,61zł	Wpływy z różnych dochodów
Łącznie	-	-	1.488,69 zł	-

Budżet Środowiskowego Domu Samopomocy „TULIPAN” w Kaliszu w 2009 roku. Wydatki ŚDS „Tulipan” w Kaliszu.

Budżet Środowiskowego Domu Samopomocy „TULIPAN” w Kaliszu w 2008 roku				
Wydatki ŚDS „Tulipan” w Kaliszu, w tym:				
Rozdział		Plan	Wykonanie	opis
85203	Zadania zlecone	571.350,00zł	571.158,41zł	Wynagrodzenia z pochodnymi i bieżące wydatki
	Zadania własne	502.300,00zł	502.249,93zł	Wynagrodzenia i pochodne
85295	Zadania własne	1.315,00zł	918,70zł	Prace społecznie użyteczne

Dom Dziecka w Kaliszu.

Dom Dziecka w Kaliszu jest placówką opiekuńczo - wychowawczą typu socjalizacyjnego zapewniającą doraźną i całodobową opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej.

Kaliski Dom Dziecka jest placówką koedukacyjną przeznaczoną dla dzieci w wieku od urodzenia do uzyskania pełnoletności lub po uzyskaniu pełnoletności do czasu ukończenia szkoły, w której się uczą. **Średnio w Domu Dziecka w Kaliszu w 2009 roku przebywało 38 wychowanków miesięcznie.**

Jednym z najważniejszych zadań Domu Dziecka jest eliminowanie zaburzeń i mikrodefektów rozwojowych, które powstały na skutek zaniedbań środowiska rodzinnego oraz

braku właściwej opieki. Placówka w swoich działaniach dąży do zaspokajania nie tylko potrzeb bytowych dzieci, ale również innych potrzeb dzieci związanych z ich samorealizacją, rozwojem zainteresowań itp. Wychowankowie Domu Dziecka w Kaliszu biorą udział w zawodach sportowych, przeglądach młodych talentów, konkursach plastycznych, w których byli niejednokrotnie nagradzani.

Placówka kładzie duży nacisk na podtrzymywanie więzi emocjonalnych dzieci z rodzicami biologicznymi. Efektem zintensyfikowanej pracy z rodziną jest uświadomienie najbliższemu dziecku osobom, możliwości podjęcia działań na rzecz powrotu do rodziny lub znalezienia innej formy opieki zastępczej.

Wspólny wysiłek Domu Dziecka w Kaliszu, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu, Ośrodka Adopcyjno- Opiekuńczego w Kaliszu na rzecz dobra małych wychowanków przebywających w placówce spowodował, iż w 2009 roku 15 wychowanków opuściło kaliską placówkę: 8 wychowanków powróciło do rodziców biologicznych, 4 wychowanków znalazło miejsce w rodzinach zastępczych, w stosunku do jednego wychowanka pozytywnie zakończył się proces adopcji. Natomiast w przypadku 2 wychowanków konieczna była zmiana profilu placówki dostosowanych do ich aktualnych potrzeb.

W Domu Dziecka w Kaliszu w 2009r przebywało 5 wychowanków z innych powiatów. Powiaty, z których pochodziły dzieci podpisały z Miastem Kalisz stosowne porozumienia, w sprawie ponoszenia wydatków za pobyt dzieci w kaliskiej placówce opiekuńczo- wychowawczej. Koszt utrzymania wychowanka w Domu Dziecka w Kaliszu w 2009r wynosił -2826,14 zł.

W Domu Dziecka w Kaliszu przebywały dzieci z następujących powiatów:

- z powiatu Pleszewskiego -2 wychowanków, przekazana kwota dotacji 66.326,08 zł,
- z powiatu Kaliskiego 2 dzieci, przekazana kwota dotacji 66.326,08 zł
- z powiatu Toruńskiego 1 dziecko, przekazana kwota dotacji 15.435,62 zł.

Łącznie wpłynęła dotacja na kwotę:148.087,79 zł.

Rok 2009	
Przyczyny opuszczenia placówki	Liczba wychowanków
Powrót do rodziny	8
Rodzina zastępcza	4
Adopcja	1
Inna placówka	2
Ogółem:	15

Źródło: Dom Dziecka w Kaliszu

Budżet Domu Dziecka w Kaliszu w 2009 roku. Wydatki Domu Dziecka w Kaliszu

Budżet Domu Dziecka w Kaliszu w 2009 roku				
Wydatki Domu Dziecka w Kaliszu, w tym:				
Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie	opis
85201 85295 85233	Budżet powiatu zadania własne	1.438.747,00 5.496,00zł 300,00zł	1.438.306,12zł 5.496,00zł 94,45zł	Wynagrodzenia z pochodnymi i bieżące wydatki rzeczowe.
85201	Budżet powiatu zadania zrealizowane na podst. poroz. z Jednost. Samorządu Terytorialnego	148.088,00zł	148.087,78zł	Wynagrodzenia z pochodnymi i bieżące wydatki rzeczowe.
85156	Budżet powiatu zadania zlecone	19.412,00zł	19.412,00zł	Składki na ubezpieczenie zdrowotne za wychowanków.

Centrum Interwencji Kryzysowej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej interwencja kryzysowa stanowi zespół działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin, w tym dotkniętych przemocą, w celu zapobiegania lub pogłębiania się występujących dysfunkcji.

W ramach interwencji kryzysowej udziela się w szczególności poradnictwa specjalistycznego oraz schronienia przez całą dobę. W Kaliszu zadanie to spełnia Centrum Interwencji Kryzysowej znajdujące się przy ul. Granicznej 1.

W roku 2009 Centrum Interwencji Kryzysowej w Kaliszu udzieliło schronienia dla 122 osób – ofiar przemocy oraz osób znajdujących się w sytuacjach wywierających negatywny wpływ na psychikę człowieka i jej rozwój.

Wsparcie oferowane osobom zgłaszającym się do CIK w Kaliszu. Nie wszystkie osoby będące w sytuacji kryzysowej, a w szczególności w sytuacji występującej przemocy w rodzinie, wymagają umieszczenia w placówce. Osobom tym udzielana jest pomoc ambulatoryjna. Pomocy tej wg danych CIK udzielono w 673 przypadkach.

Przy Centrum Interwencji Kryzysowej znajdują się mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz dla usamodzielnionych wychowanków domów dziecka i rodzin zastępczych. W 2009r z mieszkań chronionych skorzystało 12 osób.

Centrum Interwencji Kryzysowej w Kaliszu – 2009

	2009
ILOSC OSÓB, KTÓRYM UDZIELONO SCHRONIENIA – OGÓŁEM	122
Ilość osób, którym udzielono schronienia z powodu przemocy	49
Ilość osób, którym udzielono schronienia w wyniku zdarzenia kryzysowego	73
Ilość osób przebywających w mieszkaniach chronionych	12
Ilość osób korzystających z pomocy ambulatoryjnej w sytuacjach kryzysowych	673

Źródło: Dane Centrum Interwencji Kryzysowej w Kaliszu

Pobyt w Centrum Interwencji Kryzysowej jest w zasadzie bezpłatny, jedynie mieszkańcy mieszkań chronionych ponoszą niewielką odpłatność.

W ramach działań interwencyjnych do Centrum Interwencji Kryzysowej, mogą zostać przyjęte osoby spoza terenu miasta Kalisza. Gmina właściwa ze względu na zamieszkanie osoby będącej w kryzysie ponosi wydatki w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania w Centrum. Przyjęcie tej osoby następuje na wniosek osoby zainteresowanej, o czym niezwłocznie informowana jest gmina z terenu, której ona pochodzi.

Budżet Centrum Interwencji Kryzysowej w Kaliszu w 2009 roku. Dochody CIK w Kaliszu

Budżet Centrum Interwencji Kryzysowej w Kaliszu w 2009 roku				
Dochody CIK w Kaliszu, w tym:				
Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie	opis
85220	0830	20.800,00zł	21.282.54zł	Wpływy z usług
-	0970	1.548,00zł	1.673,89zł	Wpływy z różnych dochodów

Budżet Centrum Interwencji Kryzysowej w Kaliszu w 2009 roku. Wydatki CIK w Kaliszu

Budżet Centrum Interwencji Kryzysowej w Kaliszu w 2009 roku				
Wydatki CIK w Kaliszu, w tym:				
Rozdział		Plan	Wykonanie	opis
85154	Budżet miasta zadania własne	170.000,00zł	169.997,16zł	Wynagrodzenia z pochodnymi i fundusz socjalny.
85154	Budżet powiatu zadania własne			
85220	Budżet powiatu zadania własne	476.604,00zł	476.520,68zł	Wynagrodzenia z pochodnymi i wydatki rzeczowe

4. Usługi Opiekuńcze w miejscu zamieszkania.

Osoby objęte pomocą w formie usług opiekuńczych. Tendencja wzrostowa osób starszych wymagających opieki w środowisku mieszkalnym wymusiła wypracowanie systemu opieki jakim są usługi opiekuńcze. Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze przysługują osobom, których zły stan zdrowia spowodowany jest zaburzeniami psychicznymi powodującymi niezdolność do samodzielnej egzystencji. W 2009 roku z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 65 osób. Wykonawcą specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi była Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Kaliszu. Koszt usług wyniósł 674.492,00 zł - Łącznie pracownicy Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Kaliszu wykonali 47.569 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych. Podmiot realizujący usługi opiekuńcze został wyłoniony w drodze przetargu.

Osoby korzystające z specjalistycznych usług opiekuńczych ponoszą częściową odpłatność za usługi. Z tego tytułu w 2009 roku uzyskano dochód w kwocie 68.963,23zł.

Odpłatność ponoszona przez podopiecznego za specjalistyczne usługi opiekuńcze /osoba samotna i osoba w rodzinie/

SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE 2009 ROK			
DOCHÓD OSOBY SAMOTNIE GOSP. LUB W RODZINIE	WSKAŹNIK ODPLATNOŚCI W % USTALONY OD CENY SPECJALISTYCZNEJ USŁUGI (26,00.-, 13,00.-)		
DO 477 = 100%	Odpłatność ponoszona przez podopiecznego za usługi opiekuńcze OSOBA SAMOTNIE GOSPODARUJĄCA		
	Kwoty dochodu	OSOBA SAMOTNIE GOSPODARUJĄCA % - R / W	OSOBA GOSP. W RODZINIE % - R / W
Od 100 – 132,5%	Od 477,01zł do 632,025zł	1,5% - 0,195zł / 0,39zł	3,5% - 0,45zł / 0,91zł
Od 132,5 - 165%	Od 632,04zł do 787,05zł	3% - 0,39zł / 0,78zł	7% - 0,91zł / 1,82zł
Od 165 - 187,5%	Od 787,06zł do 894,38zł	5% - 0,65zł / 1,30zł	11% - 1,43zł / 2,86zł
Od 187,5 - 220%	Od 894,39zł do 1.049,40zł	7% - 0,91zł / 1,82zł	15% - 1,95zł / 3,90zł
Od 220 - 237,5%	Od 1.049,41zł do 1.132,88zł	11% - 1,43zł / 2,86zł	20% - 2,60zł / 5,20zł
Od 237,5 - 255%	Od 1.132,89zł do 1.216,35zł	15% - 1,95zł / 3,90zł	25% - 3,25zł / 6,50zł
Od 255 - 265%	Od 1.216,36zł do 1.264,05zł	22,5% - 2,92zł / 5,85zł	32,5% - 4,23zł / 8,45zł
Od 265 - 275%	Od 1.264,06zł do 1.311,75zł	30% - 3,90zł / 7,80zł	40% - 5,20zł / 10,40zł
Od 275 - 282,5%	Od 1.311,76zł do 1.347,53zł	45% - 5,85zł / 11,70zł	55% - 7,15zł / 14,30zł
Od 282,5 - 290%	Od 1.347,54zł do 1.383,30zł	60% - 7,80zł / 15,60zł	70% - 9,10zł / 18,20zł
Od 290 - 310%	Od 1.383,31zł do 1.478,70zł	75% - 9,75zł / 19,50zł	85% - 11,05 / 22,10zł
Od 310 - 330%	Od 1.478,71zł do 1.574,10zł	90% - 11,70zł / 23,40zł	-
Powyżej 330%	1.574,11zł	100%- 13,00zł / 26,00zł	100%- 13,00zł / 26,00zł

Usługi opiekuńcze dla pozostałych osób świadczyły dwa podmioty: Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Kaliszu oraz Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Kaliszu. Polski Komitet Pomocy Społecznej w Kaliszu zrealizował 106.556 godziny, a Polski Czerwony Krzyż zrealizował 120.094 godziny. Usługi opiekuńcze są przyznawane osobom wymagającym opieki na podstawie decyzji administracyjnej wydawanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Środki finansowe na usługi opiekuńcze znajdują się w budżecie miasta Kalisza dział 852 rozdział 85228 paragraf 2820 dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom. Środki na realizację powyższego zadania są w dyspozycji Wydziału Spraw Społecznych i Mieszkaniowych Urzędu Miasta w Kaliszu, który w 2009r przekazał na ten cel łącznie 2.321.160 zł (w tym PKPS – 1.071.660zł, a PCK – 1.249.500zł). Podmioty realizujące usługi opiekuńcze zostały wyłonione w drodze konkursu ofert.

Ilość osób, którym świadczone usługi opiekuńcze. W 2009 r. Polski Komitet Pomocy Społecznej w Kaliszu oraz Polski Czerwony Krzyż świadczyły usługi opiekuńcze dla 566 osób.

Dochody z tytułu świadczenia usług opiekuńczych. Z tytułu odpłatności za usługi opiekuńcze Miasto uzyskało dochód w wysokości 488.973,09zł.

Odpłatność ponoszona przez podopiecznego za usługi opiekuńcze /samotnie gospodarujący/ uzależniona jest od dochodu, co obrazuje poniższa tabela

Kryterium dochodowe – przedziały procentowe	OSOBA SAMOTNIE GOSP. kwota przedziału kryterium dochodowego	Odpłatność ponoszona przez podopiecznego za usługi opiekuńcze OSOBA SAMOTNIE GOSPODARUJĄCA
Do wysokości kryterium dochodowego osoby w rodzinie	do 477.-	Zwolniony z odpłatności
Od 101% do 150% kryterium dochodowego	Od 481,77zł do 715,50zł	5% - 0,50zł
Od 151% do 200% kryterium dochodowego	Od 720,27zł do 954,00zł	10% - 1,00zł
Od 201% do 250% kryterium dochodowego	Od 958,77zł do 1.192,50zł	15% - 1,50zł
Od 251% do 300% kryterium dochodowego	Od 1.197,27zł do 1.431,00zł	30% - 3,00zł
Od 301% do 400% kryterium dochodowego	Od 1.435,77zł do 1.908,00zł	50% - 5,00zł
Od 401% do 500% kryterium dochodowego	Od 1.912,77zł do 2.385,00zł	70% - 7,00zł
Powyżej 500% kryterium dochodowego	powyżej 2.385,00zł	100% - 10,00zł

Odpłatność ponoszona przez podopiecznego za usługi opiekuńcze /osoba w rodzinie/

Kryterium dochodowe – przedziały procentowe	Odpłatność ponoszona przez podopiecznego za usługi opiekuńcze OSOBA SAMOTNIE GOSP. oraz kwota przedziału kryterium dochodowego	Odpłatność ponoszona przez podopiecznego za usługi opiekuńcze OSOBA W RODZINIE
Do wysokości kryterium dochodowego osoby w rodzinie	do 351.-	Zwolniony z odpłatności
Od 100% do 150% kryterium dochodowego	Od 351,00zł do 526,50zł	10% - 1,00zł
Od 150% do 200% kryterium dochodowego	Od 526,50zł do 702,00zł	15% - 1,50zł
Od 200% do 250% kryterium dochodowego	Od 702,01zł do 877,50zł	20% - 2,00zł
Od 250% do 300% kryterium dochodowego	Od 877,50zł do 1.053,00zł	50% - 5,00zł
Powyżej 300% kryterium dochodowego	powyżej 1.053,01zł	100% - 10,00zł

5. Organizacja opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci.

Rodziny zastępcze, koszty utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych.

W roku 2009 roku pod opieką MOPS na terenie miasta Kalisza funkcjonowało 141 rodzin zastępczych, w których wychowywało się 190 dzieci. (w tym 15 dzieci pochodzących z innych powiatów- ostrowskiego, pleszewskiego, poznańskiego, namysłowskiego, łódzkiego, sieradzkiego, łęczyńskiego i kaliskiego). Natomiast 35 dzieci z Miasta Kalisza przebywało w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów (kaliskiego, pleszewskiego, słupeckiego, Rudy Śląskiej, Konina, Poznań, sieradzkiego, ostrowskiego, jarocińskiego, Pruszcza Gdańskiego i Skarżyska Kamiennej). Na uwagę zasługuje fakt, że w roku 2009 ustanowiono 21 nowych rodzin zastępczych w których przebywało 28 dzieci. W 2009 roku funkcjonowała jedna wielodzietna zawodowa niespokrewniona z dzieckiem rodzina zastępcza, w której przebywało 6 dzieci . Poza tym funkcjonowały również dwie specjalistyczne rodziny zastępcze, w których przebywało 3 dzieci niepełnosprawnych.

Wydatki dotyczące rodzin zastępczych w roku 2009

Przeznaczenie środków	Środki własne z budżetu miasta Kalisza	Środki otrzymane z innych powiatów na podstawie porozumień
Częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z miasta Kalisza i funkcjonujących w rodzinach zastępczych na terenie miasta Kalisza	1.223.726,55 zł	
Jednorazowa pomoc na pokrycie wydatków związanych z potrzebami dziecka przyjętego do rodziny zastępczej	37.595,88 zł	
Wynagrodzenia z pochodnymi zawodowych rodzin zastępczych	42.015,60 zł	28.010,40 zł
Częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z miasta Kalisza umieszczonych w innych powiatach	409.093,57 zł (przekazano do właściwych powiatów)	
Częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z innych powiatów umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie miasta Kalisza		142.209,16 zł
Łącznie	1.712.431,60 zł	170.219,56 zł

6. Pomoc w integracji ze środowiskiem osób opuszczających niektóre rodzaje placówek opiekuńczo – wychowawczych, resocjalizacyjnych, zakłady dla nieletnich i rodziny zastępcze.

Formy wsparcia dla osób opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze. Wychowankowie z placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz opuszczający rodzinę zastępczą mogą liczyć na pomoc mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację poprzez świadczoną na ich rzecz pracę socjalną, oraz takie formy pomocy jak:

1. pieniężna na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki
2. w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym
2. na zagospodarowanie w formie rzeczowej

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki. W ramach usamodzielnienia z pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki skorzystało 57 wychowanków rodzin zastępczych na kwotę 234.507,57 zł oraz 25 wychowanków z placówek opiekuńczo - wychowawczych na kwotę 76.340,24 zł. Jednorazową pomoc na usamodzielnienie wypłacono 7 wychowankom rodzin zastępczych w łącznej kwocie 34.587,00 zł oraz 8 wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze w łącznej kwocie 39.528,00 zł.

Pomoc rzeczowa dla wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych. Pomoc rzeczową na zagospodarowanie otrzymało 16 wychowanków rodzin zastępczych w kwocie 79.056,00zł oraz 12 osób opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze na łączną kwotę 59.292,00zł.

Pomoc mieszkaniowa. W mieszkaniach chronionych w 2009 roku przebywało 4 wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych.

7. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie.

Opieka nad dzieckiem. Dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej może być umieszczone w placówce opiekuńczo - wychowawczej następującego typu:

1. interwencyjnego,
2. rodzinnego,
3. socjalizacyjnego.

Dużym problemem jest brak wolnych miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, szczególnie dla dzieci starszych tj. powyżej 16 roku życia.

Na terenie miasta Kalisza funkcjonuje jedna placówka opiekuńczo – wychowawcza, w której w 2009r średnio miesięcznie przebywało 38 dzieci.

W 2009r w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza miastem Kaliszem przebywało 50 wychowanków, za które miasto ponosiło wydatki na utrzymanie dzieci. Dzieci z miasta Kalisza przebywały w placówkach na terenie całego kraju: w Zespole Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Pleszewie (15 wychowanków) w Rodzinnym Domu Dziecka w Białobłotach (3 dzieci), w Domu Dziecka w Liskowie (6 dzieci), w Domu Dziecka w Ostrzeszowie (3 wychowanków), na terenie powiatu rawickiego (1 wychowanka), na terenie powiatu jarocińskiego (8 dzieci), w Pogotowiu Opiekuńczym w Koninie (2 dzieci), na terenie powiatu tureckiego (5 dzieci) , w Krzyżu Wielkopolskim (1 wychowanek), na terenie powiatu milickiego (1 wychowanek), w placówce w Bytowie (3 dzieci), w Nowym Sączu (2 wychowanków). Powiaty na terenie, których przebywali wychowankowie zawarły z miastem Kalisz stosowne porozumienia regulujące pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Miasto Kalisz zobowiązało się w tych porozumieniach do regulowania miesięcznego kosztu utrzymania w placówce za swoich wychowanków.

W myśl art. 6 pkt 15 ustawy z dnia 12.03.2004r o pomocy społecznej koszt miesięcznego utrzymania w placówce to kwota rocznych wydatków na działalność placówki opiekuńczo – wychowawczej w roku poprzednim, bez wydatków inwestycyjnych, powiększona o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej za dany rok kalendarzowy, podzielona przez liczbę miejsc w placówce i przez dwanaście miesięcy. Koszty utrzymania w placówce były zróżnicowane i mieściły się w przedziale od 1.444zł do 4.360zł. Średniomiesięczny koszt utrzymania wychowanka w placówce wyniósł: 2.765 zł.

Koszty utrzymania w placówkach w 2009 roku:

Dom Dziecka w Liskowie	2.958,81zł
Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Pleszewie	2.719zł
Rodziny Dom Dziecka w Białobłotach	1.444zł
Dom Dziecka w Górze	2.462,26zł
Dom Dziecka w Ostrzeszowie	2.692zł
Placówka Mały Dworek w Łaszczynie	2.881zł
Dom Dzieci i Młodzieży w Turku	1.955zł
Zespół Placówek Opiekuńczo – wychowawczych w Bytowie	2.962 zł
Dom dla Dzieci w Krzyżu Wlkp.	3.376 zł
Dom Nad Baryczą w Sułowie	2.605 zł
Pogotowie Opiekuńcze w Koninie	4.360zł

Miasto Kalisz w 2009 roku na realizację w/w zadań przekazało łącznie kwotę 1.127.634,81zł.

Przy planowaniu budżetu na 2009rok uwzględniono rzeczywistą liczbę wpływających postanowień do MOPS o konieczności umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Niestety dla wielu wychowanków pomimo zagwarantowanych środków finansowych nie udało się pozyskać miejsca. Na dzień 31.12.2009r nie wykonano postanowień sądowych w stosunku do 25 wychowanków oczekujących na placówkę. Poszukiwania miejsc dla wychowanków odbywały się na terenie całego kraju. Warto zaznaczyć, że trudności w realizacji postanowień sądowych ma wiele powiatów. Z danych uzyskanych w połowie 2009r z 21 powiatów województwa wielkopolskiego wynika, że ponad 210 dzieci pomimo wydanych postanowień sądowych nie zostało umieszczonych w domach dziecka z uwagi na brak wolnych

miejsc. Taka sytuacja stwarza realne zagrożenie dla dzieci, które pozostają w niewydolnych środowiskach, pogłębiając wśród małoletnich niekorzystne zachowania społeczne. Trudności te rzutują na pogłębienie zachowań dysfunkcyjnych dzieci narażonych na procesy demoralizacyjne

8. Praca socjalna.

Ustawa o pomocy społecznej wymienia zadania pracownika socjalnego oraz określa zasady, jakimi winien się on kierować przy wykonywaniu swojej pracy w ramach obowiązków służbowych. Na pierwszy plan wysuwa się **praca socjalna**. Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej w art. 6 pkt 12 definiuje ją w następujący sposób: „praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi”.

Jest prowadzona wieloaspektowo. Działania obejmują wiele sfer życia osób, którymi zajmują się pracownicy socjalni. Są to trudności i problemy zdrowotne (w tym uzależnienia), wsparcie podopiecznych w prawidłowym funkcjonowaniu w życiu codziennym, a także mediacje – których podejmują się pracownicy socjalni w środowiskach szczególnie narażonych na konflikty. Niepokojące zjawiska rodzące patologię społeczną powodują, że praca socjalna jest coraz trudniejsza i wymaga większego zaangażowania ze względu na kumulację problemów w środowiskach. Pracownik socjalny musi kreatywnie dostosować narzędzia pracy socjalnej do dynamicznie modyfikujących się zmian w społeczeństwie, które bardzo często przybierają charakter patologiczny. W związku z tym zauważalna jest zmiana w charakterze pracy, ale i oczekiwań wobec pracowników socjalnych. Zatem priorytetowym **zadaniem pracowników socjalnych** jest nie tylko udzielanie pomocy materialnej, ale przede wszystkim prowadzenie pracy socjalnej. Praca socjalna stwarza duże możliwości pracownikom socjalnym, którzy poprzez szereg zadań mogą aktywizować i usamodzielniać klientów, poszerzając, udostępniając niezbędne zasoby, wreszcie doskonaląc pracę samych instytucji pomocy społecznej, adekwatnie do potrzeb społecznych. Rozmiary potrzeb społecznych i kurczące się możliwości ich zaspokajania wymuszają poszukiwanie nowych rozwiązań w dziedzinie pomocy społecznej.

Potrzeba skutecznego rozwiązywania problemów klientów pomocy społecznej spowodowała wprowadzenie do ustawy z 12 marca 2004r o pomocy społecznej jednej z technik prowadzenia pracy socjalnej, jaką jest **kontrakt socjalny**. Został on zdefiniowany w art. 6 pkt 6 cytowanej ustawy jako „*pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny*”.

Celem zawarcia kontraktu socjalnego, jest wyposażenie osoby – znajdującej się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, np.: zdolnej do pracy lub mogącej w przyszłości wejść w rolę pracobiorcy – w kompetencje umożliwiające jej samodzielne zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych i uczestniczenie w życiu gospodarczym i społecznym danej społeczności lokalnej, a tym samym uniezależnienie jej od świadczeń pomocy społecznej.

Zawierana przez pracownika socjalnego umowa z osobą występującą o pomoc do ośrodka pomocy społecznej musi zawierać indywidualny plan wychodzenia tej osoby z trudnej sytuacji w jakiej się znalazła. Ustawa o pomocy społecznej wprowadziła przepis umożliwiający odmowę lub wstrzymanie udzielanej pomocy w sytuacji odmowy zawarcia kontraktu socjalnego, co powoduje w dużej mierze wymuszanie na kliencie podjęcia działań zmierzających do rozwiązywania jego skomplikowanych problemów. Zawieranie kontraktów ma chronić indywidualność podopiecznych, rozwijać ich umiejętności, zachęcać do aktywnego poszukiwania pracy, uczyć odpowiedzialności. Kontrakty zawierane powinny być przede wszystkim z osobami, których problemy socjalne mają długotrwały charakter, a wyeliminowanie ich przyczyn nie jest możliwe bez udziału zainteresowanych. W 2009 roku pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu wielokrotnie, bo aż w **344** przypadkach

przewodzenia pracy socjalnej **zastosowali** wyżej opisaną **technikę - kontraktu socjalnego**, dzięki której uzyskano wiele z niżej opisanych efektów.

Mierzalne kryteria i wskaźniki pracy socjalnej.

Praca socjalna dzięki zastosowaniu wskaźników i kategorii stała się mierzalna - można ją opisać, zmierzyć i określić kierunki ewentualnych zmian. W 2009r pracą socjalną objęto 1535 środowisk, przy czym pozytywne efekty uzyskano w niżej wymienionych środowiskach.

Mierzalne efekty pracy socjalnej.

W 2009 roku efekty podejmowanych działań przedstawiają się następująco:

1. Ilość osób, które podjęły pracę okresową lub stałą- 258
2. Ilość osób, które z różnych względów nie korzystają już o pomoc - 281
3. Ilość osób, które otrzymały rentę lub emeryturę – 39
4. Ilość osób, które uzyskały umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności-103
5. Ilość osób, które podjęły terapię odwykową lub zachowują abstynencję – 151
6. Ilość osób, które podjęły naukę w celu uzyskania zawodu – 93
7. Ilość osób, które uzyskały alimenty – 77
8. Ilość osób, które podjęły leczenie psychiatryczne – 54
9. Ilość osób, które podjęły leczenie ogólne, mimo poprzednich oporów – 136
10. Ilość osób, które odzyskały prawo do opieki nad dziećmi-8
11. Środowiska, w których złagodzone konflikty – 185
12. Ilość osób, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne – 344 (w tym z 130 osobami zostały zawarte kontrakty socjalne w ramach projektu EFS)

9. „Być albo nie być na rynku pracy” projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Miejski Ośrodek Pomocy społecznej od 2008 roku realizuje projekt systemowy pt.,, **Być albo nie być na rynku pracy**”. Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII (Promocja integracji społecznej), Działanie 7.1 (Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji), Poddziałanie 7.1.1 (Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej). W roku 2009 po raz kolejny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przystępował do realizacji projektu systemowego.

W roku 2009 **projekt skierowany** był dla 130 osób w wieku aktywności zawodowej , w tym również osób niepełnosprawnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym i nie pozostających w zatrudnieniu. Wśród całej grupy osób biorących udział w projekcie 60 osób to osoby niepełnosprawne.

W projekcie zastosowano narzędzie kontraktu socjalnego mające na celu przywrócenie osób wykluczonych na rynek pracy.

Ogólnym celem projektu było zmniejszenie niewydolności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, niezatrudnionych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym korzystających z pomocy MOPS w Kaliszu , przez:

- zwiększenie motywacji do działania i podwyższenie samooceny;
- zwiększenie zdolności komunikacyjnych;

- zwiększenie kwalifikacji zawodowych, zdobycie i doskonalenie umiejętności umożliwiających ponowne wejście na rynek pracy;
- pokrycie kosztów udziału w zajęciach rehabilitacyjnych.

W ramach odbywającego się projektu, ze wszystkimi uczestnikami pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu podpisali **130 kontraktów socjalnych**.

Obustronne umowy miały na celu wspieranie i motywowanie podopiecznych do aktywnego uczestnictwa i kontynuowania kursów i szkoleń oraz określały współpracę świadczeniobiorcy pomocy społecznej z pracownikiem socjalnym w podejmowaniu aktywności w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej.

Uczestnicy projektu skorzystali z następujących kursów zawodowych:

- księgowo- kadrowy z zastosowaniem komputera w księgowości – 9 osób
- sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej i programu magazynowego „Subiekt”-26 osób
- studium informatyki- zaawansowany kurs komputerowy-12 osób
- sekretarka- asystentka szefa z podstawami języka angielskiego-9 osób
- kosmetyczka, stylistka paznokci z elementami wizażu-13 osób
- fryzjerka-8 osób
- florystka z elementami sprzedaży i obsługą kasy fiskalnej-22 osoby
- kucharz- pomoc kuchenna-7 osób
- magazynier sprzedawca z obsługą wózka jezdnego i programu magazynowego „Subiekt”-15 osób
- usługi porządkowe- konserwator powierzchni płaskich-9 osób

Dla wszystkich osób biorących udział w kursach zawodowych był zapewniony catering. Kursy ukończyły 122 osoby.

Grupa 20 osób niepełnosprawnych w ramach projektu uczestniczyła w turnusie rehabilitacyjnym, który odbył się w okresie od 22.05.2009-05.06.2009 w ośrodku Adhara – Sarbinowo. W ramach projektu osoby były kierowane na różne zajęcia i spotkania w Klubie Integracji Społecznej. Były to między innymi spotkania z psychologiem, doradcą zawodowym, radcą prawnym, dietetykiem, informatykiem oraz pracownikiem socjalnym. Ponadto grupa 20 osób objęta była zespołem ćwiczeń fizycznych, usprawniających psychoruchowo oraz zajęciami rehabilitacyjnymi. Odbyły się również warsztaty tworzenia własnego wizerunku.

W ramach projektu zapewnione zostały także bezpłatne warsztaty z doradcą zawodowym mające na celu pomoc uczestnikom projektu w określeniu własnego potencjału zawodowego, a także w zabieganiu o pracę. Zajęcia z tego zakresu były prowadzone w Klubie Integracji Społecznej funkcjonującym przy MOPS. Uczestnicy zajęć w Klubie mogli skorzystać z zaplecza socjalnego. W KIS odbywały się również spotkania zorganizowanej grupy samopomocowej dla uczestników projektu, w tym wspierająca się zwłaszcza w zakresie zatrudnienia, w podejmowaniu pracy dorywczej a także wspierająca się psychicznie w przewyżnianiu trudności życiowych. Część osób z zawiązanej grupy nadal kontynuuje spotkania.

Wszystkie zajęcia w projekcie prowadzono przy zastosowaniu aktywnych metod dydaktycznych, a realizacja zadań była powierzona wykwalifikowanym specjalistom i wykonawcom.

Osoby biorące udział w projekcie otrzymały wsparcie materialne w postaci zasiłków celowych, które miały za zadanie wspomóc ich w przewyżnianiu trudności życia codziennego, otrzymały również materiały utrwalające umiejętności nabyte na kursach zawodowych. Grupa 20 osób otrzymała dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Wartość projektu:

Koszt ogółem – 813 442,43 zł

- wkład własny – 95 617,60 zł (z czego kwota 14 226 zł ze środków PFRON)

- kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego 717 824,83 zł

Bezpłatne kursy i warsztaty zakończyły się otrzymaniem przez 122 uczestników **zaświadczeń o ukończeniu kursów** (zgodnie z wymogami MEN), które mogą ułatwić poszukiwanie zatrudnienia.

10. Klub Integracji Społecznej.

Klub Integracji Społecznej powstał w roku 2005 jako kolejna forma pomocy. Podstawą prawną do funkcjonowania Klubów Integracji Społecznej jest ustawa z dnia 13.06.2003 o zatrudnieniu socjalnym. Działalność Klubów Integracji Społecznej skierowana jest do osób, które „*podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym*”. KIS jest również istotnym elementem w systemie aplikowania o środki finansowe z Unii Europejskiej. Może on być w przyszłości dobrym miejscem przy naborze kandydatów do uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej.

W ramach rozwoju specyficznego wsparcia udzielanego osobom wykluczonym społecznie do 2013 roku w każdym powiecie powinny powstać Centra Integracji Społecznej.

Koszty funkcjonowania Klubu Integracji Społecznej. Za organizację pracy Klubu jest odpowiedzialny wyznaczony pracownik socjalny – Lider Klubu. W 2009 roku działalność Klubu została dofinansowana ze środków Miasta kwotą 12.000zł, z czego 1.000zł - to koszty zakupu słodczy, herbaty, kawy, a pozostała kwota była przeznaczona na sfinansowanie umów ze specjalistami prowadzącymi zajęcia(doradca zawodowy, psycholog, prawnik) . Pozostałe zajęcia m.in. dyżury pracowników socjalnych, zajęcia informacyjno - edukacyjne, grupa wsparcia dla ofiar przemocy prowadzą pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej posiadający odpowiednie kwalifikacje bez dodatkowego wynagrodzenia, w ramach czasu pracy wynikającego z umowy o pracę lub też na zasadach wolontariatu.

Działalność Klubu Integracji Społecznej w zakresie:

1. Reintegracji społecznej:

- konsultacje indywidualne z psychologiem,
- konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym,
- porady dietetyka,
- zajęcia informacyjno-edukacyjne dla osób z problemem alkoholowym,
- grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- porady prawne,

- poradnictwo socjalne pracownika socjalnego,
- grupa wsparcia dla osób bezrobotnych

2. Reintegracji zawodowej:

- zajęcia warsztatowe z zakresu autoprezentacji i aktywnego poszukiwania pracy prowadzonego przez „Lidera Klubu Pracy”
- zajęcia informatyczne- zajęcia z zakresu obsługi komputera i korzystania z Internetu
- organizowanie prac społecznie użytecznych.

Klub Integracji czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach popołudniowych i dopołudniowych wg załączonego harmonogramu.

Tygodniowy harmonogram zajęć:

DZIEŃ TYGODNIA	RODZAJ ZAJĘĆ	GODZINY ZAJĘĆ
PONIEDZIAŁEK	Konsultacje indywidualne z psychologiem	8.00 – 16.00
	Pracownik socjalny	16.15 – 18.15
	Radca prawny	13.30-14.30
	Zajęcia informatyczne	16.15-18.45
	Grupa samopomocowa dla uczestników projektu „Być albo nie być na rynku pracy”	18.00-20.00
WTOREK	Zajęcia informatyczne	16.00 – 17.00
	Radca prawny	17.00 – 19.00
	Pracownik socjalny	15.45 – 17.45
	Doradca zawodowy	15.30-18.30
	Psycholog	15.30-18.30
ŚRODA	Zajęcia informacyjno – edukacyjne dla osób z problemem alkoholowym	14.00 – 15.00
	Grupa wsparcia dla ofiar przemocy Wrzesień 2,16,30 Październik 14,2 Listopad 18	15.30 – 17.30

	Grudzień 2,16 Pracownik socjalny Grupa samopomocowa dla uczestników projektu „Być albo nie być na rynku pracy” Zajęcia informatyczne	15.45-17.45 18.00-20.00 16.00-18.30
CZWARTEK	Pracownik socjalny Radca prawny Konsultacje indywidualne z dietetykiem	15.45-17.45 16.00 – 18.00 16.00-18.00
PIĄTEK	Pracownik socjalny Konsultacje indywidualne z psychologiem.	8.00-10.00 8.00 – 15.30

Grupa docelowa osób objętych działaniem Klubu Integracji Społecznej.

Uczestnikami Klubu Integracji Społecznej są w zdecydowanej większości klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu. Klub znajduje się w siedzibie Ośrodka przy ul. Granicznej 1, stąd też wiele osób korzysta ze wsparcia Klubu przy okazji pobytu w Ośrodku (np. poradnictwo). Ponadto od września 2009r zajęcia w ramach KIS odbywają się w nowo otwartym budynku co znacznie ułatwia pracę. Działalność Klubu jest szeroko rozpropagowana zarówno w siedzibie Ośrodka (plakaty, ulotki, harmonogram zajęć), jak i w innych instytucjach (Powiatowy Urząd Pracy, Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn, Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn, Kluby Abstynenckie). Działalność Klubu była także propagowana przez lokalne media. Dzięki temu informacje dotyczące Klubu docierają do szerokiej rzeszy potencjalnych uczestników zajęć w KIS.

Największą grupę uczestników stanowią osoby, które trafiają do klubu za pośrednictwem pracowników socjalnych. Rola pracowników socjalnych jest w tym względzie bardzo duża.

Zajęcia w Klubie są dobrowolne, a pracownicy socjalni odgrywają znaczącą rolę w motywowaniu do uczestnictwa. Pracownicy socjalni zapraszają klientów do uczestnictwa w zajęciach klubowych. Zaproszenia (na piśmie - podpisane przez kierownika) zawierają zdefiniowany cel zajęć oraz terminy i godziny spotkań.

Pracownicy socjalni utrzymują kontakt z osobami, które zaprosili na zajęcia. Kontakty te mają z jednej strony na celu wspieranie tych osób w wytrwałości koniecznej np. dla ukończenia cyklu zajęć, a z drugiej strony odbieranie od nich ewentualnych uwag dotyczących zajęć, sposobu ich prowadzenia, czy zakresu przekazywanych treści. Uzyskiwanie od klientów informacji zwrotnych ma na celu dostosowanie i zmodyfikowanie zajęć dla potrzeb uczestników Klubu.

W ramach poszczególnych zajęć w KIS udział wzięło (w tym osoby kierowane z projektu EFS):

1. Konsultacje indywidualne z psychologiem w 2009r- 179 osób
2. Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym w 2009r – 50 osób
3. Poradnictwo pracownika socjalnego w 2009r-128 osób
4. Grupa wsparcia dla osób bezrobotnych w 2009r- 82 osoby

5. Porady dietetyka- w 2009r -51 osób
6. Warsztaty z doradcą zawodowym w 2009r- 21 osób
7. Zajęcia informatyczne w 2009r -60 osób
8. Zajęcia informatyczno- edukacyjne dla osób z problemem alkoholowy w 2009r -52 osoby
9. Grupa wsparcia dla ofiar przemocy domowej w 2009r -3 osoby
10. Porady prawne w 2009r -278 osób

Efekty działalności Klubu Integracji Społecznej i prowadzonej pracy socjalnej są przedmiotem stałej analizy i dyskusji pracowników socjalnych w celu zwiększenia skuteczności tych działań. Wyniki tych analiz wskazują w sposób jednoznaczny na celowość działań podejmowanych w ramach KIS. Zajęcia informacyjno edukacyjne dla osób z problemem alkoholowym odbywały się cyklicznie w 7 edycjach łącznie wzięło udział 52 osoby. Jedną edycją to 5 spotkań z instruktorem terapii uzależnień podczas których uczestnicy otrzymali podstawową wiedzę na temat choroby alkoholowej oraz informacje dotyczącą możliwości podjęcia leczenia odwykowego lub uczestnictwa w grupach samopomocowych AA działających na terenie naszego miasta.

Wielokrotne wizyty tych samych osób w trakcie **dyżurów psychologa** wskazują na dużą potrzebę kontynuowania konsultacji. Z konsultacji indywidualnych skorzystało 179 osób, którym udzielono 261 konsultacji. 52 osoby zgłosiły się do psychologa więcej niż jeden raz.

Niewątpliwym efektem jest zdobywanie doświadczenia, wzajemne czerpanie wiedzy i doświadczenia od specjalistów uczestniczących w realizacji zajęć. Pozwala to na wzajemne zrozumienie się, doskonalenie metod i ewaluację działalności Klubu z korzyścią dla adresatów tego przedsięwzięcia.

Działania KIS w ramach prac społecznie użytecznych. Spośród uczestników KIS długotrwale bezrobotnych 161 osób zatrudniono w ramach prac społecznie użytecznych.

11. Realizacja Prac społecznie użytecznych.

Prace społecznie użyteczne skierowane są do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, **korzystających jednocześnie ze świadczeń z pomocy społecznej.** Prace społecznie użyteczne to prace wykonywane przez bezrobotnych bez prawa do zasiłku, organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych samorządu terytorialnego. W 2009 roku do wykonywania prac społecznie użytecznych skierowano przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu 161 osób.

Podmioty w których wykonywano prace społecznie użyteczne.

Podopiecznych MOPS zatrudniono w 34 podmiotach i instytucjach:

1. Wydział Środowiska, Rolnictwa i Gospodarki Komunalnej – Urząd Miejski;
2. Wydział Gospodarowania Mieniem- Urząd Miejski;
3. Wydział Budownictwa, Urbanistyki i Architektury - Urząd Miejski;
4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu;
5. Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu;
6. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu;
7. Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu;

8. Straż Miejska w Kaliszu
9. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kaliszu;
10. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 1
11. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr.2
12. IV Liceum Ogólnokształcące
13. Zespół Szkół Techniczno – Elektronicznych
14. Gimnazjum Nr 1 w Kaliszu;
15. Urząd Stanu Cywilnego
16. Zespół Szkół nr 7 w Kaliszu;
17. Szkoła Podstawowa Nr 1 w Kaliszu;
18. Szkoła Podstawowa Nr 11 w Kaliszu;
19. Szkoła Podstawowa Nr 14 w Kaliszu;
20. Wydział Organizacyjny-Urząd Miejski
21. Wydział Geodezji i Kartografii- Urząd Miejski
22. Publiczne Przedszkole nr 14
23. Publiczne Przedszkole Nr 9
24. Publiczne Przedszkole nr 11;
25. Publiczne Przedszkole nr 15;
26. Publiczne Przedszkole Nr 16;
27. Publiczne Przedszkole nr 18;
28. Publiczne Przedszkole nr 19;
29. Publiczne Przedszkole nr 25;
30. Publiczne Przedszkole nr 26;
31. Publiczne Przedszkole nr 28;
32. Publiczne Przedszkole nr 29;
33. Publiczne Przedszkole nr 30;
34. Specjalny – Ośrodek Szkolno Wychowawczy

12. Zasiłki i pomoc w naturze.

Osoby i rodziny znajdujące się w sytuacji ubóstwa otrzymały w 2009 roku pomoc w następujących formach:

Zasiłki i pomoc w naturze udzielana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2009 roku

		Osoby /środowiska	ilość świadczeń	koszt
zasiłki stałe		674	6.635	2.308.727,00zł
zasiłki okresowe		1.440	7.187	1.990.741,02zł
zasiłki celowe – ogólnie	zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	6	6	12.100,00zł
	zasiłki celowe zwrotne	4	4	4.000 zł
	zasiłki celowe na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych	2.353	8.451	2.112.759,92 zł

	Zasiłki celowe specjalne	234	311	115.398 zł
	Zasiłki celowe z EFS	107	206	81.351,60 zł
	Zasiłki cel. na dożywianie	71	665	53.202 zł
	dożywianie osób starszych, chorych i niepełnosprawnych w ramach programu „Posiłek dla potrzebujących” w tym: posiłki dla osób w Schronisku Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta w Kaliszu	655	79.915	387.434,71 zł
		23	1.599	9.868,50 zł
	Dożywianie dzieci	1.890	252.835	1.105.773,99zł
	koszty pogrzebów	16	16	51.233,46zł
	koszty schronienia w Schronisku dla Kobiet w Ostrowie Wlkp.	0	0	0
	składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe	583	5.780	183.777,32 zł

Źródło : Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu.

W 2009 roku przyznano świadczenia z pomocy społecznej dla 4358 rodzin.

Przyczyny występowania do MOPS o pomoc materialną.

Analiza przyczyn, dla których osoby i rodziny korzystały ze świadczeń pomocy społecznej pokazuje, że w największej ilości przypadków - 1.803 było to bezrobocie. Dla 1.530 rodzin lub osób powodem przyznania pomocy była niepełnosprawność, a dla 1.234 długotrwała choroba. W grupie przyczyn najliczniej występujących trudnych sytuacji rodzin znajduje się również bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Zjawisko to odnotowano w 794 rodzinach z czego 690 w rodzinach niepełnych. W 359 przypadkach dysfunkcją powodującą konieczność przyznania świadczeń pomocy społecznej był alkoholizm.

Przyczyny ubiegania się o pomoc w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu

Rok	2009
Bezrobocie	1.803
Niepełnosprawność	1.530
Długotrwała choroba	1.234
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	794 (w tym 690 rodzin niepełnych)
Wielodzietność	111
Alkoholizm	359
Bezdomność	104

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu

Pomoc dla rodzin wielodzietnych zamieszkujących na terenie miasta Kalisza korzystających z pomocy MOPS Kalisz.

Na uwagę zasługuje także grupa rodzin wielodzietnych. Odnotowano razem 99 rodzin wielodzietnych w których jest łącznie 470 dzieci:

- 3 rodzin z 8 dzieci (łącznie 24 dzieci);
- 6 rodzin z 7 dzieci (łącznie 42 dzieci);
- 14 rodzin z 6 dzieci (łącznie 84 dzieci);
- 16 rodzin z 5 dzieci (łącznie 80 dzieci);
- 60 rodzin z 4 dzieci (łącznie 240 dzieci);

13. Bezdomność.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, gmina ma obowiązek zapewnić, osobie tego pozbawionej, schronienia, posiłku i ubrania. Schronienia udziela się w schroniskach i noclegowniach, gdzie kierowane są osoby bezdomne. W celu zapewnienia osobom bezdomnym schronienia MOPS w Kaliszu współpracuje z organizacjami pozarządowymi.

Na terenie miasta Kalisza funkcjonowały 4 placówki przeznaczone dla osób bezdomnych:

- Schronisko im. św. Brata Alberta – 40 miejsc noclegowych dla mężczyzn,
- Noclegownia PCK – 40 miejsc noclegowych dla mężczyzn,
- Schronisko dla Kobiet „Dom Życia” - 12 miejsc noclegowych dla kobiet i kobiet z dziećmi.

Łącznie placówki te dysponowały 92 miejscami i miały możliwość ich zwiększenia, w uzasadnionych sytuacjach, do ok. 120 miejsc.

- Ponadto w IV kwartale 2009 r. utworzona została przy PCK Ogrzewalnia otwarta w godzinach od 7 do 18 a przeznaczona dla osób, które nie mają możliwości przebywania w ciepłych pomieszczeniach w ciągu dnia.

Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że wykazana liczba miejsc dla osób bezdomnych jest wystarczająca i zaspokaja w pełni potrzeby bezdomnych mieszkańców naszego miasta a także mieszkańcom spoza Kalisza, którzy znaleźli się w Kaliszu i są w sytuacjach kryzysowych.

Liczba osób bezdomnych korzystających z różnego rodzaju form pomocy realizowanych przez MOPS w Kaliszu wynosiła w 2009 r. - 104.

Spośród tej liczby 55 osób to mieszkańcy Kalisza i osoby, które ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały miały w Kaliszu. 49 osób pochodziło spoza Kalisza, najczęściej z terenu gmin ościennych i położonych niedaleko Kalisza. Duży odsetek tych osób wynikał z faktu, że Kalisz posiada dość szeroką ofertę dla osób bezdomnych oraz to, że na terenie gmin ościennych nie ma wiele takich placówek.

Osoby bezdomne, nie posiadające żadnego dochodu otrzymują pomoc, która służy zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych, tj. schronienie, posiłek, odzież, leki, środki czystości.

Już jesienią prowadzona jest akcja informacyjna dotycząca możliwości uzyskania pomocy przez osoby bezdomne. W miejscach, gdzie gromadzą się bezdomni, np. dworce PKP, PKS, barach i punktach wydawania żywności są umieszczane informacje zawierające adresy placówek dla bezdomnych i innych miejscach, gdzie można uzyskać pomoc.

Ustawa o pomocy społecznej w sposób szczególnie reguluje właściwość miejscową gminy w stosunku do osób bezdomnych. Art. 101 ust. 2 stanowi, że „w przypadku osoby bezdomnej właściwą miejscowo jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały”. Ust.7 tego artykułu zawiera zapis zobowiązujący gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania albo na ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały do zwrotu wydatków gminie, która przyznała świadczenia w miejscu pobytu. Tak sformułowane zapisy zobowiązują ośrodek pomocy społecznej do współdziałania z gminami, z których wywodzą się osoby bezdomne. Współpraca dotyczy zarówno postępowania w sprawie ustalenia uprawnień osób bezdomnych do świadczeń z pomocy społecznej jak i dochodzenia zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia udzielone na podstawie decyzji administracyjnych MOPS. Wypłacane przez MOPS w Kaliszu świadczenia społeczne (zasiłki stałe, celowe na leki, odzież, uzyskanie dowodu tożsamości, pokrycie kosztów posiłków) dla osób spoza Kalisza są zwracane do budżetu miasta.

Efekty prowadzenia pracy socjalnej z osobami bezdomnymi:

- 77,88 % (81osób) jest zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy co daje możliwości uzyskania zatrudnienia oraz daje tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego,
- 34,62 % (36 osób) ma ustalony stopień niepełnosprawności,
- 29,81 % (31 osób) uzyskało uprawnienia do pobierania zasiłku stałego,
- 4,80 % (5 osób) uzyskało uprawnienia do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego,
- 5 osób opuściło schronisko i zamieszkało w lokalu mieszkalnym,
- 4 osoby podjęły terapię w związku z uzależnieniem od alkoholu,
- 4 osoby zamieszkały w domu pomocy społecznej.

14. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami.

Współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu z innymi instytucjami i organizacjami. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu podejmowali szereg działań na rzecz podopiecznych oraz integracji ze środowiskiem lokalnym. Polegały one m.in. na współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz sponsorami.

Organizowaniu kompleksowej pomocy dla osób będących w trudnym położeniu służą różnorodne formy współpracy z organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi, do czego zobowiązuje art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Organizacje pozarządowe i instytucje, z którymi współpracuje w kwestiach społecznych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu.

Współpraca pomiędzy MOPS Kalisz, a n/w instytucjami i organizacjami bazuje na zasadach partnerstwa. W szczególności MOPS współpracuje z:

1. Klubem Sportowym Niepełnosprawnych „START”- rozpowszechnianie sportu wśród osób niepełnosprawnych,
2. Polskim Czerwonym Krzyżem – pomoc żywnościowa, odzieżowa, schronienie dla bezdomnych mężczyzn, usługi opiekuńcze, ogrzewalnia,
3. Polskim Komitetem Pomocy Społecznej – pomoc żywnościowa, odzieżowa, usługi opiekuńcze;

4. Kaliskim Klubem „Amazonki” – pomoc dla kobiet w trakcie i po leczeniu raka piersi, edukacja w tym zakresie, 20 członkiń brało udział w projekcie EFS
5. Okręgową Izbą Pielęgniarek i Położnych Kalisz - specjalistyczne usługi opiekuńcze;
6. Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta – schronienie dla bezdomnych mężczyzn, odzież;
7. Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Bank Chleba” – pomoc żywnościowa, organizacja zajęć rekreacyjnych dla dzieci;
8. „Caritas” Diecezji Kaliskiej Kaliski Dom Opieki „Caritas” – pomoc żywnościowa, odzieżowa;
9. Schroniskiem dla kobiet – „Dom Życia” -schronienie dla kobiet
10. „Domem Bartymeusza” w Domaniewie prowadzony przez Kaliski Dom Opieki „Caritas”Diecezji Kaliskiej – schronienie, wyżywienie;
11. Związkiem Emerytów Rencistów i Inwalidów – spotkania okolicznościowe,
12. Stowarzyszeniem Emerytów, Rencistów i Inwalidów – spotkania integracyjne;
13. Stowarzyszeniem Katolicki Ruch Antynarkotyczny - „Karan” – świetlica dla dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo, pomoc terapeutyczna dla osób uzależnionych od narkotyków, prowadzenie punkt konsultacyjnego, opracowanie materiałów informacji dotyczących pomocy dla uzależnionych i ich rodzin,
14. Polskim Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Kaliszu – spotkania integracyjne, okolicznościowe,
15. Towarzystwem Dzieci o Niepełnej Sprawności Ruchowej – spotkania integracyjne, okolicznościowe,
16. Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom Autystycznym – spotkania integracyjne, pomoc edukacyjna dla rodziców,
17. Fundacją Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” – prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej, ponadto spotkania integracyjne, konkursy, wystawy prac, zawody sportowe osób niepełnosprawnych,
18. Polskim Stowarzyszenie Diabetyków – spotkania integracyjne, edukacyjne;
19. Towarzystwem Przyjaciół Dzieci – imprezy okolicznościowe dla dzieci, organizacja wypoczynku letniego dla dzieci. Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy - szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze i adopcyjne,
20. Zgromadzeniem Zakonnym Małego Dzieła Boskiej Opatrzności – Orioniści – prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej, spotkania integracyjne dla osób niepełnosprawnych;
21. Związkiem Stowarzyszeń Wielkopolski Bank Żywności – zbiórki żywności z okazji Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia,
22. Zgromadzeniem Sióstr Nazaretanek – umożliwienie nieodpłatnego uczęszczania do przedszkola dzieci z ubogich rodzin,
23. Świetlicami socjoterapeutycznymi i środowiskowymi – udział dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w zajęciach pozalekcyjnych, organizowanie imprez okolicznościowych;
24. Stowarzyszeniem Abstynencki Klub „Zdrowie i Trzeźwość”- pomoc dla rodzin i osób uzależnionych
25. Stowarzyszeniem Abstynencki Klub Wzajemnej Pomocy „Jantar”- pomoc dla rodzin i osób uzależnionych
26. Charytatywnym Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym uzależnionym od Alkoholu i ich Rodzinom „Życie”- pomoc dla rodzin i osób uzależnionych
27. Fundacją „Bread of Life ”-Oddział w Kaliszu –zapewnienie odzieży.
28. Fundacją Dzieciom Pomagaj- pomoc dla rodzin i dzieci autystycznych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu przeprowadził ocenę wykorzystania środków przyznanych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w Polskim Czerwonym Krzyżu, Polskim Komitecie Pomocy Społecznej, Banku Chleba, Towarzystwie Przyjaciół Dzieci, Caritasie- Diecezji Kaliskiej i Towarzystwie Pomocy im. Św. Brata Alberta.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu współpracuje z wieloma podmiotami na terenie miasta Kalisza, a także z terenu całego kraju. Jednym z elementów współpracy jest **sporządzanie i udostępnianie informacji oraz przeprowadzanie wywiadów sprawdzających i środowiskowych na rzecz innych instytucji**. W roku 2009 pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu przeprowadzili **1013** wywiadów środowiskowych na rzecz innych instytucji, udzielono także **1070** pisemnych informacji przy wykorzystaniu danych z wywiadów środowiskowych dla Policji, sądu i innych instytucji.

15. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

Zadania samorządu z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Zadania samorządu z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej określa ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Środki na realizację tych działań pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.¹ Wysokość środków na powyższe zadania dla naszego miasta jest przyznawana zgodnie z algorytmem, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003r., (Dz. U. Nr 88, poz. 808 z późn. zm.).

Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w roku 2009 dla miasta Kalisza przypadła kwota 2 539 189 zł.

Niepełnosprawni korzystający ze wsparcia PFRON w 2009r .

Rodzaj wsparcia:	Złożone wnioski	Przyznane dofinansowanie	Kwoty
Turnusy rehabilitacyjne	924 osób	192 osoby	129 976 zł
Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne	870 osób	848 osób	577 292 zł
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	285 osób	32 osoby	200.000 zł
Dofinansowanie rozpoczęcie działalności gospodarczej	12 osób	5 osób	169 000zł

1 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych określany dalej PFRON

Koszty szkoleń osób niepełnosprawnych	28 osób	17 osób	29 963 zł
Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki	7 organizacji	2 organizacje	30 000zł
Dofinansowanie do działalności WTZ	2 warsztaty (od 1.12.2009r) 80 uczestników	80 osób	1 125 217
Zwrot kosztów wynagrodzenia oraz składek pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne	6 stanowisk	6 osób	41 069 zł
Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy	8 stanowisk	7 stanowisk	236 635 zł

Źródło: Dane MOPS Kalisz

W 2009r wspólnie z Miejską Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych przyjęto następujące zasady przyznawania dofinansowania ze środków PFRON:

-dofinansowanie do zakupu aparatów słuchowych w ramach dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym wynosiło 100 % refundacji Narodowego Funduszu Zdrowia oraz udziału własnego.

-pierwszeństwo w rozpatrywaniu wniosków o dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych miały osoby niepełnosprawne poruszające się na wózkach inwalidzkich.

Dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych na turnusach rehabilitacyjnych otrzymały osoby niepełnosprawne do 16 roku życia lub uczące się do 24 roku życia oraz niepełnosprawni ze znacznym stopniem niepełnosprawności, których niepełnosprawność powstała przed 16 rokiem życia. Ponadto dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych otrzymało 20 osób niepełnosprawnych, które podpisały kontrakt socjalny w ramach programu „Być albo nie być na rynku pracy” realizowanego ze środków EFS. Pozostałe osoby ze względu na duży niedobór środków finansowych nie otrzymały dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych w 2009r. O dofinansowanie ubiegało się wraz z opiekunami 924 osoby, dofinansowanie wypłacono dla 192 osób niepełnosprawnych, 24 osoby zrezygnowały z przyznanego dofinansowania. Z uwagi na brak środków nie przyznano dofinansowania dla 708 osób.

Z pomocy finansowej na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze skorzystało w 2009 roku 848 osób w tym załatwiono 96 wniosków dotyczących dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Wnioski najczęściej dotyczyły: pieluchomajtek, aparatów słuchowych, materaców przeciwoleżynowych oraz obuwia ortopedycznego. Natomiast w przypadku sprzętu rehabilitacyjnego były to głównie łóżka rehabilitacyjne. Dofinansowania nie otrzymało 22 osoby niepełnosprawne.

W 2009r. dofinansowano ze środków PFRON na likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych dla 32 osób niepełnosprawnych (na kwotę 200.000,00zł) z tego:

- na likwidację bariery architektonicznych – 32 osoby na kwotę (200.000,00zł);
- na likwidację barier w komunikowaniu się– 0 osób
- na likwidację barier technicznych-0 osób

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych dotyczyło głównie przystosowania łazienek dla niepełnosprawnych. W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się nie został zrealizowany żaden wniosek pozytywnie. Na dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych podpisano 34 umów z osobami niepełnosprawnymi, 251 osób nie otrzymało dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych. Dwie umowy nie zostały zrealizowane, z powodu rezygnacji osób niepełnosprawnych.

Na rozpoczęcie działalności gospodarczej w 2009r złożono 12 wniosków. Zawarto 5 umów i wypłacono 5 dofinansowań na łączną kwotę 169.000 zł.

W 2009 roku zawarto 4 umowy z pracodawcami na dofinansowanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej łącznie na kwotę 236.635 zł. Stworzonych zostało 7 stanowisk pracy, dla osób niepełnosprawnych. Ze wszystkich złożonych wniosków cztery zostały rozpatrzone negatywnie, dwa z uwagi na złą kondycję finansową firmy i dwa z uwagi na brak środków finansowych.

Ponadto wypłacono zobowiązania wynikające z zawartych umów w 2008r. dotyczące zwrotu kosztów wynagrodzenia oraz składek na ubezpieczenia społeczne dla 6 osób niepełnosprawnych na kwotę 41.069zł.

W Kaliszu funkcjonują dwa warsztaty terapii zajęciowej, WTZ prowadzone przez Fundację Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie”, w którym terapią objętych jest 45 uczestników, oraz WTZ prowadzone przez Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności – Orioniści, w których terapią objętych było 35 uczestników. Od 1 grudnia 2009r. nastąpiło bowiem zwiększenie liczby uczestników warsztatu terapii zajęciowej przy Zgromadzeniu Zakonnym Małe Dzieło Boskiej Opatrzności – Orioniści, o 5 dodatkowych miejsc. Kwota dofinansowania z PFRON na jednego uczestnika rocznie wynosiła 14.796zł, co stanowiło 90% pełnego kosztu. Pozostałe 10 % kosztów było dofinansowane ze środków samorządu powiatowego.

W 2009r. złożono 7 wniosków o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 111.085zł.

Zawarto 2 umowy (na łączną kwotę 30.000,00zł), na dofinansowanie sportu. Jedną z Klubem Sportowym Niepełnosprawnych „START” dotyczyła organizacji i prowadzenia procesu szkolenia sportowców niepełnosprawnych w pływaniu a drugą z Fundacją Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” na organizację „V Międzynarodowych Halowych Mistrzostw Kalisza Osób Niepełnosprawnych w Lekkiej Atletyce”.

Szkolenie dla osób niepełnosprawnych inicjuje i organizuje kierownik Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu, natomiast Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przekazuje środki finansowe. W roku 2009 zrefundowano szkolenia dla 18 osób niepełnosprawnych (kwota dofinansowania kosztów szkolenia 29 963,00 zł).

W 2009r zwrócono środki PFRON łącznie w kwocie 37,90 zł, była to kwota nie wykorzystanej refundacji wynagrodzenia w kwocie 0,68 zł, dofinansowania zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej 0,42 zł oraz zwrot kosztów szkoleń osób niepełnosprawnych w kwocie 36,80 zł